

Yhteistoimintaneuvottelujen aloittaminen

Kunnanhallitus 05.02.2024 § 42

68/01.00.03/2024 Yhteistoimintaneuvottelut 2024

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tohmajärven kunnan vuoden 2024 talousarvio on reilu puoli miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntayhtymä Siun soten vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätökset olivat yhteensä noin 44 milj. euroa alijäämäisiä. Kunnat joutuivat kirjaamaan omiin tilinpäätöksiinsä kunnan käytön mukaiset osuutensa kuntayhtymän alijäämistä. Tämän myötä valtionosuuksien painotus siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden rahoittamiseksi. Vuoden 2023 alusta lukien sosiaali- ja terveystoimesta on vastannut valtion rahoittama Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Hyvinvointialueiden rahoitus on päätetty järjestää pääosin poistamalla kuntien sosiaali- ja terveystoimeen kohdistuneet valtionosuudet.

Tohmajärven kunnan valtionosuudet ovat soteuudistuksen vuoksi vähenemässä noin 1,3 milj. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2024. Valtionosuusvaikutusten lisäksi kunnilta hyvinvointialueille siirrettiin jo vuoden 2023 alusta lukien tuloveroprosentin 12,64 %-yksikköä vastaava osuus kunnallisverotuotosta ja 30 % yhteisöveron tuotosta. Nämäkin tulonsiirrot ovat pysyviä.

Valtionosuus- ja verotulovaikutusten ohella kunnan vuoden 2024 taloutta rasittavat kunta-alan työmarkkinaratkaisuun perustuva henkilöstömenojen kasvu, yleinen kustannustason nousu sekä investointien myötä kasvavat lainojen ja leasingmaksujen korkomenot ja käyttöomaisuuden poistot. Tohmajärven kunnan taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 1.683 000 milj. euroa. Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Neuvotteluilla tavoitellaan ensisijaisesti pysyviä säästöjä ja tarvittaessa niitä tukevia kertaluonteisia säästöjä. Enimmillään vähennystarve koskee kymmentä (10) henkilöä.

Vuoden 2024 talousarviota tehtäessä ei ole suunnitelmavuosille otettu huomioon viimeisintä valtionosuuden leikkausta tuleville vuosille. Tästä syystä hyväksytyn talousarvion suunnitelmavuodet ovat niukalti ylijäämäisiä. Jotta vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024 - 2026 taloussuunnitelma saataisiin tasapainoiseksi tai lähelle tasapainoista, on kunnan tarkasteltava kriittisesti toimintatuottoja ja toimintakuluja kokonaisuutena. Ensisijaisesti tavoitellaan pitkäaikaisia rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia sekä uudistuksia, jotka tuovat pysyviä säästöjä. Tarvittaessa säästöjä voidaan täydentää kertaluonteisilla toimenpiteillä. Toimenpiteet eivät saa vaarantaa kunnan lakisääteisten palveluiden tuottamista. Lisäksi tulee huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Henkilöstöön kohdistuvat sopeutustoimet voivat sisältää toiminnallisia muutoksia, joiden tavoitteena on vähentää työpanoksen tarvetta. Tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi määräaikaisten työntekijöiden käyttöä rajoittamalla, työtehtävien uudelleen järjestelyin, resurssien uudelleen kohdentamisella ja hyödyntämällä eläköitymistä. Tarvittaessa henkilöstökustannuksia voidaan sopeuttaa osa-aikaistamalla tai irtisanomalla henkilöstöä. Toimenpiteet saattavat johtaa myös organisaatiomuutokseen ja toimintojen ulkoistamiseen, millä voi olla edellä mainittuja vaikutuksia henkilöstöön. Käytettävät toimenpiteet ja niiden laajuus selviävät neuvottelujen kuluessa.

Vuoden 2023 lopussa kunnassa oli 227 vakituista ja 41 määräaikaista työntekijää / viranhaltijaa sekä 6 palkkatuettua työntekijää ja 21 sivutoimista opettajaa.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä palkkakustannukset ovat sivukuluineen yhteensä 14.146.600 euroa.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) 4 §:n mukaan yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla olennaisia henkilöstövaikutuksia, kuten ulkopuolisen työvoiman käyttöä tai liikkeen luovutusta;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia; sekä
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Asian valmistelija

talouspäälikkö Tuula Pieviläinen, tuula.pievilainen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4033
henkilöstösihteeri Arja Kuosmanen, arja.kuosmanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4015
hallintopäälikkö Heidi Pitkanen, heidi.pitkanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4002
kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

1. Kunnanhallitus toteaa kunnan harkitsevan sellaisia yhteistoimintalain 4 §:n 1. momentin 1-4 kohdan mukaisia kunnan organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä talouden tasapainottamisen säästötavoitteiden ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden vuoksi, että kunta ei voi ratkaista niitä ennen kuin työnantaja on neuvotellut asiasta yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa,
2. Kunnanhallitus toteaa näiden yhteistoimintaneuvotteluiden koskevan koko henkilöstöä pois lukien kunnanhallituksen nimeämät työnantajan edustajat ja lomituspalveluiden henkilöstö.
3. Kunnanhallitus toteaa, että neuvotteluilla tavoitellaan ensisijaisesti pysyviä säästöjä ja tarvittaessa niitä tukevia kertaluonteisia säästöjä. Enimmillään vähennystarve koskee kymmentä (10) henkilöä.
4. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi ja käynnistämään koko kuntaa ja sen henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut selostusosan mukaisesti, ja
5. Kunnanhallitus nimeää työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin kunnanjohtajan, talouspäälikön, hallintopäälikön ja henkilöstösihteerin.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
